(Nr. 107.)

GAZETA LWOWSKA.

We Srodę Nro. 54. 10. Maia

Wiadomości kraiowe.

Z Wiednia dnia 26. *Kwietnia.* — Dzisiay odbyły się dwudzieste szóste Obrady Zgromadzonych tu Pełnomocników Niemieckich Gabinetów, w gmachu C. K. tayney Kancellaryi Nadworney Stanu.

Z Wiednia d. 27. *Kwietnia.* — Podczas drugiego ciągnienia wielkiey Loteryi C. K. uprzywiliowanego teatru na Wideniu, w sali wielkiey Niższo-Austryiackich Stanów, wypadły następuiące Numera iako głównie wygrywaiące:

Nr. 56,816 wygrał kleynoty z 1000 uprzednio i 1000 następnie wygrywaiących Numerów.

Nr.	12,338	wygrał	10000	ZR. w W. W.
—	172,417	—	4000	— — —
—	171,045	—	1000	— — —
—	213,909	—	1000	— — —

Wiadomości zagraniczne.

Zjednoczyne Stany Ameryki północney.

Kongres Amerykański rozwiązał na koniec ważne pytanie względem Floryd. Wydział spraw zewnętrznych uczynił Izbie Reprezentantów przełożenie do bilu, mocą którego ma bydź upoważniony Prezydent Ziednoczonych Stanów do zaięcia w posiadanie wschodniey i zachodniey Florydy i do zaprowadzenie w tych Kraiach tymczasowego zarządu. Prezydent przełożył oraz ze swoiey strony Izbie dokumenta, zawieraiące dalsze układy w Madrycie do końca Listopada. Listowne porozumiewanie się P. Forsyth naucza, iż Król Hiszpański postanowił był zwlekać rozstrzygnienie traktatu tak długo, ażby zapózno było dla owczesnego posiedzenia Kongressu przedsiębrać w tey mierze środki. Przekonawszy się o tem P. Forsyth przybrał dobitnieyszy ton, lecz Xiąże San Fernando, któremu w tym celu swoie uczynił przełożenie, osądził, iż takowe uwłaczałoby godnosci Królewskiey i odesłał mu ie na powrót. Pierwszy nastawał na przedstawienie swoiey noty i ten stan rzeczy zdaie się, że niezbędnie był powodem do udzielenia tego Kongressowi.

Portugaliia, Brazyliia i Algarbiia.

Gazeta codzienna z d. 15. Kwietnia, zawiera z Lizbony list następuiący: „Wiele Dzienników Francuzkich i Angielskich zawierało niedawno fałszywe wiadomości względem Portugalii donosząc, iakoby nieustanie panowało zaburzenie w Portugalii. Ci, którzy wymyślaią artykuły, nie zaniedbnią z złośliwą i szkodliwą pociechą, malować nayszkaradnieyszymi kolorami nieukontentowanie, które podług ich twierdzenia opanować miało Naród Portugalski; raczey usiłuią oni okazać dopiero to nieukontowanie rozsiewaniem fałszywych wiadomości, lub potwarczem twierdzeniem. — Uprzednie zaręczyć mogę; iż iest gruntownym fałszem, iakoby Jego Królewska Mość oświadczyć miał, że pobyt iego w Brazylii iest nieoddzowny. Do liczby tych łgarstw, należy równie twierdzenie, że nayważnieysze i naykorzystnieysze mieysca w Portugalii zaymuią cudzoziemcy. — Tak równie nie zgadza się z prawdą, że wszystkie stopnie woyskowe posiadaią także cudzoziemcy, ponieważ żadnego z nich nie masz w naszem woysku, wyiąwszy Lorda Beresford i małey liczby Angielskich Officerów, którzy podczas ostatniey woyny zbryzgani krwią w obronie Portugalii, zasłużyli sobie sprawiedliwie swoiem postępowaniem na prawo do ich unarodowienia i czego im nikt słusznie zaprzeczać nie może. Jeżeli w istocie iest gdzie w Portugalii iakie nieukontentowanie, pochodzi ono zapewne z tego samego źródła co i w innych Kraiach Europeyskich a powodem do tego są okoliczności handlowe i zaszłe zmiany w źródłach przemysłu przez zatamowanie między Ameryką i Europą związku, który trzydziesto lesnia woyna w Europie i Ameryce koniecznie na różne sposoby zrządzić musiała. — Jakiż kray iest teraz szczęśliwy, by się pochwalić mógł handlem i dobrem stanem skarbu! Mnóstwo osób wystawionych na

)(

nędzę tworzą wszędzie klassę nieukontentowanych zagrażaiących mniey lub więcey pokoiowi Państw. Czyliż w teraźnieyszym czasie Anglii a i Ziednoczone Stany Ameryki północney te wolne potężne Państwa nie bywaią w przykrym położeniu co się dotycze polityki i skarbu. Niesąż Rządy tych kraiów zagrożone mniey lub więcey temi niebezpieczeństwami? Jakże, możeż Portugaliia sama bydź wyiętą, osobliwie kiedy uważemy, iż pomimo przyczyn, które działaią w innych kraiach, Portugaliia ucierpiała do tkliwie przez uwolnienie handlu Brazylskiego, prawidło sprawiedliwe i nieodzowne, lecz które nas zniewala założyć zupełnie nową posadę całey budowie zarządu Państwa. Naród Portugalski, cierpiący równie skutki rewolucyy, które nawiedziły świat, iak i inne Narody, prócz doświadczenia przeszłości, ma dosyć stałego i rzetelnego umysłu, ażeby niemiał bydź przekonany, że nowe rewolucyie miasto sprawienia ulgi, powiększyłyby ieszcze złe. Zacny nasz Naród w zupełnem zaufaniu, oczekuie środków, przygotowywanych pewnie przez Monarchę, iakie tenże, dla szczęścia i pomyślności Monarchi osądzi za naystosownieysze, a Portugaliia przekona się bezwątpienia, że się na tem zaufaniu nie zawiodła."

Hiszpaniia.

Gazeta Madrycka Dworska, z dnia 3go Kwietnia, zawiera wyrok Królewski wydany pod 3. t. m., którym istnieiące dotąd przywileie korony znane pod imieniem *Patrimonio Real* i pobieranie pod tymże tytułem dochody są niesione, tymże samem, rozporządza Król, aby zaległości tych podatków należące się do 8. Marca, dnia, w którym Król zaprzysiągł Konstytucyię, wybrane i obrocone były ku dobru tych rodzin Kadyxenskich, których członki w wypadkach na d. 10. Marca utracili życie.

Równie innym wyrokiem, po zasiągnieniu Junty tymczasowey, rozkazuie Król, znieść znany podatek pod nazwiskiem *Volo di Santiago* pobierany w różnych Prowincyiach, atoli zaległość takowego, należąca się do d. 8. Marca b. r. obroconą bydź ma na wsparcie nieszczęsnych rodzin Kadyxenskich.

Przez gońca wysłanego z Madrytu na d. 10. Kwietnia a przybyłego do Paryża na d. 17. odebraliśmy wiadomość o zmianie Ministeryialney zaszłey w części Ministeryium. Trzey Ministrów, mianowicie: 1) Minister Sprawiedliwości Don Józef Garcia de la Torre; 2) Minister Spraw wewnętrznych Don Jacobo Maryia Parga y Paga; i 3) Minister Marynarki Don Louis de Salazar, którzy się nie podobali Dziennikowi Madryckiemu Konstytucyioniście, wzięli swoie uwolnienie. Na ich mieysce mianowani są: Don A. Arguelles Ministrem sprawiedliwości; ieden ze sławnych mowców podczas zebranych Stanów (Cortes) w Kadyxie, brat teraźnieyszego Ministra Skarbu, Don Garcia Herreras Ministrem Spraw wewnętrznych, i Don Juan Jaleat były Poseł Hiszpański w Konstantynopolu Ministrem Marynarki.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Gazeta Dworska zawiera odezwę następuiącą: „G. R. Ponieważ doszło do naszey wiadomości, iż w nocy na d. 1. Kwietnia b. r. wiele odezw drukowanych treści buntowniczey, pod tytułem: „Odezwa do mieszkańców Wielkiey Brytanii i Irlandyi, na rozkaz wydziału, wydana do zaprowadzenia tymczasowego Rządu" poprzylepiano na murach i widocznych mieyscach miasta Glasgowa i iego okolicach i w różnych obwodach Hrabstw: Lanark, Renfrew, Ayr, Dumparton i Stirling, życząc sobie, aby autorowie i drukarze tych buntowniczych pism pociągnieni byli przed Sąd, przyrzekamy więc po wezwaniu Naszey tayney Rady (wyiąwszy autorów i drukarzy) wszystkim tym co takowe pisma rozszerzali przylepiali, Nasze nayłaskawsze przebaczenie; ieżeli ci, któremu z Naszych Sekretarzów Stanu, adwokatowi Naszemu w Szkocy lub Lordowi Prevost Naszego miasta Glasgowa takich udzielą wiadomości, któreby posłużyły do odkrycia autora i drukarzy. Ażeby zaś zachęcić do wspomnionego odkrycia, przyrzekamy każdemu (wyiąwszy autorów i drukarzy), iż ten który udzieli takich wiadomości, aby wspomnieni autorowie i drukarze o ułożeniu i drukowaniu namienionych pism buntowniczych przekonani bydź mogli, odbierze nagrody 500 funtów. szt., które po przekonaniu winnych wypłacone bydź maią przez Lorda Naszey Izby Skarbowey. Dan w Carltonhouse d. 8go Kwietnia 1820 w roku pierwszym Naszego panowania. Boże zachoway Króla!"

Francyia.

Monitor z d. 17. Kwietnia zawiera: Król zapadł znowu na reumatyzm, lecz cierpi tylko powierzchownie i nie przestał pracować z Ministrami. Jego Królewska Mość ma zamiar przepędzić część lata w St. Cloud lub w Fontainebleu.

Przeciwko sprawcom i członkom tak zwaney składki Narodowey otworzoney na korzyść osób

mogących bydź uwięzionemi z powodu zapadłego prawa względem zawieszenia wolności osobistey rozpoczynaią teraz badania. PP. Gevaudan, Jenerał Paiol, Etienne, Adwokaci: Odillon-Barrot i Merilhou upoważnieni do zawiadywania pieniędzmi, któreby złożono, badani byli dnia 14. przez Sędziego instrukcyinego. Przeciwko innym zaś Członkom tego Zgromadzenia, będącym Parami lub Deputowanymi, nie można wytoczyć sprawy bez zezwolenia Izby.— Sądzą, iż formalne wprowadzenie sprawy przeciwko Louvelowi rozpocznie się na d. 24. Kwietnia w Izbie Parów.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy dnia 29. Kwietnia. — Towarzystwo Królewsko-Warszawskie Pryiacioł Nauk odbędzie posiedzenie publiczne dnia 3. Maia 1820, na którem po zagaieniu posiedzenia przez Prezesa Towarzystwa czytać będą:

1. Nowoobrany członek Benedikt Rakowiecki: O stanie cywilnym Sławian.
2. Sekretarz Towarzystwa X. Edward Czarnecki: Wiadomości o życiu i pismach Jana Daniela Janockiego.
3. Professor Fizyki w Uniw. Kr. Warsz. Karol Skrodzki: O trąbie powietrzney.
4. Prezes Senatu, Minister W, R. i O, P. Stanisław Hr. Potocki: Pochwałę ś. p. Senatora Kasztelana Tadeusza Matuszewica.
5. Referendarz Stanu Michał Wyszkowski: Wyimki z Poezyi zmarłego z powszechnem żalem Aloizego Felińskiego członka Towarzystwa. Czytanie to stosowny wstęp poprzedzi.

Mieysce posiedzenia w domu Towarzystwa na Kanoniiach w sali posiedzeń publicznych.

Zacznie się o godzinie 10 z rana.

Rossyia.

Z Petersburga d. 6. Kwietnia V. S.— Gazeta Senacka z dnia 3. b. m. ogłosiła co następuie: „Z Bożey Łaski, My Alexander I, etc. etc. etc. Obwieszczamy wszystkim wiernym Poddanym Naszym. Brat Nasz kochany, Cesarzewicz i Wielki Xiążę Konstanty Pawłowicz, w podaney do nayukochańszey Matki Naszey, Cesarzowey Maryi Federowny i do Nas prośbie, zwrócił uwagę Naszę na Jego domowe położenie w długiem oddaleniu małżonki Jego Wielkiey Xiężny Anny Fedorowny, która ieszcze w roku 1801 oddaliwszy się do cudzych kraiów dla bardzo osłabionego zdrowia, nietylko dotąd nie powróciła, ale i nadal, podług osobistego iey oświadczenia, powrócić do Rossyi nie może; na skutek czego oświadczył życzenie, iżby małżeństwo Jego z Nią było rozwiązane. Wchodząc w tę prośbę, za pozwoleniem nayukochańszey Matki Naszey, oddaliśmy rzecz tę na rozpatrzenie nayświętszego Synodu, który porównawszy okoliczności tey sprawy z prawami Kościoła, na osnowie wyraźnego 35 prawidła Bazylego Wielkiego, postanowił: Małżeństwo Cesarzewicza i Wielkiego Xiążęcia Konstantego Pawłowicza z Wielką Xiężną Anną Federowną rozwiązać, z wolnością dla niego weyścia w nowy związek, ieśliby sobie tego życzył. Ze wszystkich tych okoliczności uyrzeliśmy, iż próżnem byłoby usiłowaniem utrzymywać w składzie Cesarskiey Familii Naszey związek małżeńskiey pary, od lat dziewiętnastu z sobą rozłączoney, bez żadney iuż nadziei zjednoczenia: i dla tego, oświadczywszy zezwolenie Nasze podług istotney mocy praw Kościelnych, dla uskutecznienia przerzeczonego postanowienia nayświętszego Synodu, rozkazuiemy, wszędzie uznawać ie w właściwey iego mocy. Przy czem myślą obeymuiąc rozmaite przypadki, które zdarzyć się mogą w małżeńskich związkach członków Cesarskiey Falmilii, a których następstwa, ieśli nie są przewidziane i ogólnem prawem nieoznaczone, połączone bydź mogą z niewyrozumieniami zawikłanemi, uznaiemy za dobre, dla nietykalnego zachowania dostoyności i spokoyności Cesarskiey Familii samego Państwa Naszego, przydać do dawnieyszych postanowień o Cesarskiey Familii następuiące dodatkowe prawidło: Jeżeli która osoba z Cesarskiey Familii weydzie w związek małżeński z osobą nie maiącą odpowiedniey dostoyności, to iest: nie należącą do żadnego domu Monarchicznego lub Panuiącego; w takiem zdarzeniu osoba Cesarskiey Familii, nie może udzielać drugiey praw właściwych członkom Familii Cesarskiey i pochodzące z tego związku dzieci, nie maią prawa do następstwa Tronu. Oświadczaiąc tę wolę Naszę wszystkim teraźnieyszym i napotém będącym członkom Cesarskiey Naszey Familii, oraz wszystkim wiernym Naszym Poddanym, podług istotnego prawa, napisanego w 23 punkcie Ustawy o Cesarskiey Familii, w obliczu Króla Królów, obowiązuiemy wszystkich i każdego, do kogo to należeć może, zachować to dodatkowe Nasze postanowienie na wieczne czasy święcie i nietykalnie. Dan w stołecznem mieście Sankt Petersburgu

dnia 20. Marca roku od narodzenia Chrystusa Pana 1820, a panowania Naszego 20. Na autentyku napisano własną Jego Cesarskiey Mości ręką tak: Alexander."

Ciąg dalszy Przełożenia Ministra spraw duchownych i oświecenia Narodowego, względem oddalenia Jezuitów z całey Rossyi.

Wtedy ieszcze, kiedy Jezuici oddaleni zostali z St. Petersburga, zamierzono było wysłać wszystkich członków tego Zgromadzenia za granicę Rossyi; lecz Wasza Cesarska Mość raczyłeś strzymać ten środek, dla tey przyczyny, iż należało pierwey wyszukać Kapłanów, cudzoziemskie języki umieiących, ażeby w koloniiach i innych mieyscach mogli zastąpić Jezuitów.

Teraz, kiedy z zebranych przezemnie wiadomości okazało się, iż w drugich Zakonach Rzymsko-katolickiego wyznania, iest potrzebna dla kolonii liczba Kapłanów, umieiących języki cudzoziemskie, a Jezuici, iak się wyżey pokazało, stali się daleko winnieyszymi, przeto ośmielam się przedstawiać Waszey Cesarskiey Mości, czyli nie będzie wolą naywyższą rozkazać:

1) Jezuitów, iako tych, którzy zapomnieli na święty obowiązek nie tylko wdzięczności ale i przysięgi Poddanych, a zatem niegodnych cieszenia się opieką praw Rossyyskich, wysłać pod dozorem Policyi za granicę Państwa, i na przyszłość pod żadnym pozorem i nazwaniem nie wpuszczać do Rossyi.

2) Akademiią Jezuicką Połocką i podległe iey szkoły skasować. Że zaś dla Duchowieństwa Rzymsko-katolickiego świeckiego znayduią się Seminaryia dyecezalne i główne przy Wileńskim Uniwersytecie, a dla Zakonnego daią się nauki w różnych klasztorach innych Zakonów, przeto maią się uczyć pierwsi w Seminaryiach, a drudzy w klasztorach; młodź zaś świecka, na mieysce Kollegiiów Jezuickich, będzie się uczyła w szkołach podległych Uniwersytetom i w samych Uniwersytetach. Zwierzchność Narodowego oświecenia dołoży starania, iżby w teraźnieyszey odmianie, ieśli potrzeba, zaprowadzone były w Guberniiach Białoruskich nowe szkoły dla młodzi świeckiey.

3) Do Parafyi, gdzie sprawowanie posług Duchownych, powierzone było Jezuitom, i gdzie potrzebna iest umieiętność języka Polskiego, przeznaczyć Kapłanów świeckich albo Zakonników z mieysc pobliższych przez Władze dyecezalną. Do tych zaś Parafyi, gdzie są mieszkańcy nierozumieiący ani po Polsku ani po Rusku, wysłać Xięży świeckich albo Zakonników, znaiących język parafian. Ale niepierwey oddalać Jezuitów z Parafyi, aż po przybyciu na ich mieysce innych Kapłanów. Zwierzchność dyecezalna, przez pośrednictwo Dziekanów, będzie miała pieczą, iżby w nabożeństwie i sprawowaniu posług Duchownych, żadney nie było przerwy.

4) A iako uznaie się rzeczą potrzebną wysłać Jezuitów z Gubernii Witebskiey i Mohilewskiey przed innymi, przeto tych z nich, którzy nie maią na swey odpowiedzialności ruchomych i nieruchomych maiątków, wysłać za granicę niezwłocznie; tych zaś, w których bezpośredniem zawiadowaniu znayduie się iakakolwiek własność Zgromadzenia, wysłać po odebraniu tey własności.

5) Wszystkie pieniądze gotowe, dokumenta, sprzęty kościelne i dalszy ruchomy i nieruchomy maiątek Zgromadzenia Jezuickiego, maią niezwłocznie przyiąć mieyscowi Dziekani, albo duchowni Wizytatorowie i Deputaci z Gorodniczymi, ziemskiemi Sprawnikami i Strapczymi, podług inwentarzów podpisanych, przez oddaiących i przyymuiących.

6) Dla przyięcia podług inwentarza bibliotek, instrumentów i dalszych pomocy naukowych w szkołach, utrzymywanych z dochodów Jezuickich, przeznaczyć do wyżey pomienionych osób, Urzędników od Władzy edukacyyney.

7) Pieniądze gotowe, iakie odebrane będą od Jezuitów, oddać do Izb powszechney opieki, dla powiększenia przez procenta; rzeczy zaś, wyiąwszy potrzebne do użycia, zamknąć w mieyscach przyzwoitych i zapieczętować pieczęciami oddaiących i przyymuiących. Jedne opisy ruchomych i nieruchomych maiątków, przesłać do Izb skarbowych, a drugie do Ministeryium spraw duchownych i Narodowego oświecenia.

8) Maiątki nieruchome z włościanami, podług inwentarzów czyli opisania, poruczyć zawiadowaniu Izb skarbowych, które, wyświeciwszy z nich dochody, będą dozierały icb całości, porządnego rządu i dobrego stanu włościan; nie łącząc ich iednak do skarbowych, uważać za artykuł oddzielny dla Rzymsko-katolickiego Duchowieństwa i dobroczynnych przedmiotów, donosząc Ministeryium spraw duchownych i Narodowego oświecenia co tercyiał o sprawowaniu tych maiątków.

(*Dokończenie nastąpi.*)

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.